

Indsatsplan - forslag

Bekæmpelse af Kæmpebjørneklo i
Nordfyns Kommune

Revideret 2019

nordfyns
kommune

Forfatter: Sandra Arvidson
Oprettet den 18. januar 2019
Dokument nr. 480-2018-281696
Sags nr. 480-2018-23586

Indhold

Indledning	2
Baggrund.....	2
Lovgrundlag	3
Nordfyns Kommunes bekæmpelse	3
Indsatsplan	3
Gyldighed.....	3
Indsatsområde	4
Krav til bekæmpelse	4
Tidsfrister	4
Handling	4
Mulighed for anmeldelse.....	4
Kommunens tilsyn	4
Påbud	5
Kommunens bekæmpelse af bjørneklo på ejer eller brugers arealer	5
Administrative bestemmelser	5
Klage over indsatsplanen.....	5
Klage over kommunens afgørelser	6
Anbefalede metoder	6
Anbefalede bekæmpelsesmetode	6
Kort om bekæmpelsesmetoder	7
Yderligere information	7

Indledning

Nordfyns Kommunalbestyrelse har besluttet at revidere indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo i kommunen. Indsatsplanen for bjørneklobekæmpelse blev vedtaget i januar 2016. Ændret lovgivning og den generelle forekomst af bjørneklo medfører at indsatsen skal vurderes på ny.

Planen har til formål at styrke den indsats som mange lodsejere og kommunen allerede nu gør. Indsatsen skal ske som en samlet indsats og understøtter Vision 2021 "Vi skaber fremtidens Nordfyn – sammen."

Indsatsplanen giver alle lodsejere pligt til at foretage en effektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo på deres ejendom. Bekæmpelsen skal på sigt medføre, at planten udryddes fra Nordfyns Kommune.

Baggrund

Kæmpebjørneklo (*Heracleum mantegazzianum*) er en planteart, der aggressivt spreder sig til nye områder. Arten er invasiv og uønsket i den danske natur. Det er vigtigt, at kæmpebjørneklo bekæmpes effektivt.

Planterne kommer typisk frem i marts-april og sæsonen strækker sig frem til oktober. De blomstrer i juni-juli og sætter frø i perioden august-oktober. Nye skud kan forekomme i løbet af hele sæsonen.

Kæmpebjørnekloen er kendt for at kunne give udsæet, hvis plantevæsken kommer i kontakt med huden og huden herefter udsættes for sollys. Der er derfor god grund til at være forsigtig, når man bekæmper kæmpebjørneklo.

Kæmpebjørnekloen stammer fra Kaukasus og er oprindeligt bragt til landet som prydblade. Planten klarer sig glimrende i det danske klima og har efterhånden spredt sig voldsomt i den danske natur. Den sætter mange frø – op til 20.000 pr. plante – og spreder sig villigt.

Kæmpebjørnekloen er i stand til at bortskygge og udkonkurrere naturligt hjemmehørende arter. Det er dels uheldigt for bevarelsen af den naturlige flora, men betyder også, at en række hjemmehørende insekter og smådyr mister deres føde- og ynglesteder. Langs vandløb kan bestande af kæmpebjørneklo medføre en øget erosion af brinkerne, hvilket kan betyde en øget næringstilførsel til - og forringelse af vandløbet.

Nordfyns Kommune får hvert år henvendelser fra lodsejere, som melder om kæmpebjørneklo på egen og andres ejendom, som spørger om råd vedr. bekæmpelsesmetoder og om pligten til at bekæmpe.

Kommunens bekæmpelse er hidtil sket i 2 meter bræmme langs de vandløb, som kommunen vedligeholder udover de kommunale arealer. Med nærværende revidering af indsatsplanen bekæmper kommunen kun kommunale arealer.

Lodsejere forestår bekæmpelsen på egne arealer.

Lovgrundlag

Revidering af Indsatsplanen er udarbejdet i medfør af Bekendtgørelse nr. 842 af 23. juni 2017 om bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Bekendtgørelsen giver kommunen adgang til at pålægge ejere af arealer indenfor indsatsområdet at bekæmpe planten i overensstemmelse med en endeligt vedtaget og offentliggjort indsatsplan.

Endvidere giver bekendtgørelsen Kommunen mulighed for at foretage bekæmpelse på ejer eller brugers regning, jf. § 5, med følgende ramme (§5, stk. 1-6 kort skitseret):

- Hvis en ejer eller bruger er forpligtet til at foretage bekæmpelse af kæmpebjørneklo, kan kommunen påbyde den pågældende ejer eller bruger at foretage bekæmpelsen. Ejeren eller brugeren skal gives en frist på ikke under 14 dage til at foretage bekæmpelsen.
- Efterkommer ejeren eller brugeren ikke et påbud, kan kommunen lade bekæmpelsen foretage.
- Kommunen kan beslutte at foretage bekæmpelse for ejerens eller brugerens regning.
- Kommunen kan alene foretage bekæmpelse for ejerens eller brugerens regning, såfremt kommunen har iværksat bekæmpelse på arealer, som kommunen råder over som ejer eller bruger.
- Ved Kommunens bekæmpelse kan opkrævning for bekæmpelsen ikke ske uden en veldokumenteret begrundelse for at overstige en maksimumpris på 3,81 kr. pr. kvadratmeter (2016-priser) væsentligt. Maksimumsprisen reguleres årligt med nettoprisindekset for januar måned.
- Såfremt kommunen påregner at foretage bekæmpelse for ejerens eller brugerens regning, skal det fremgå af påbuddet. Det skal endvidere fremgå, hvornår kommunen vil foretage kontrol.

Bekendtgørelsen fastsætter, at et forslag til indsatsplanen skal offentliggøres, og at offentligheden skal have mindst 8 uger til at fremkomme med indsigelser til planen. Indsatsplanen kan vedtages og offentliggøres endeligt efter de 8 ugers høring.

Nordfyns Kommunes bekæmpelse

Nordfyns Kommune bekæmper kæmpebjørneklo på kommunens egne arealer.

Indsatsplan

Gyldighed

Indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo i Nordfyns Kommune er gældende fra datoen for offentliggørelse.

Indsatsplan for bekæmpelse af bjørneklo er gældende i 5 år i perioden fra 2019 til 2023.

Indsatsområde

Indsatsplanen gælder inden for indsatsområdet, som omfatter hele Nordfyns Kommune.

Krav til bekæmpelse

Alle lodsejere har pligt til at sikre, at der sker en effektiv bekæmpelse af kæmpebjørneklo. Dette indebærer, at:

- Bekæmpelsen skal sikre, at den enkelte plante dør.
- Bekæmpelsen skal udføres på en måde, så der på intet tidspunkt sker yderligere spredning af planten. Det vil sige, at planten ikke må sætte frø.

Bekæmpede bestande af kæmpebjørneklo bør tilses hver tredje uge, hvor der tages stilling til tidspunkt og metode for næste bekæmpelse. Det kan være nødvendigt at tilse bekæmpede forekomster af kæmpebjørneklo efter august, da bekæmpede planter også sent på sommeren kan danne blomsterstande, der skal fjernes inden frøsætning.

Tidsfrister

Bekæmpelse skal foregå i hele vækstperioden.

Nordfyns Kommune har sat følgende frister for bekæmpelse af bjørneklo:

- 1. bekæmpelse skal være foretaget inden 1. maj.
- 2. bekæmpelse skal være foretaget inden 15. juni.
- 3. bekæmpelse skal være foretaget inden 15. august.

Overholdelse af ovenstående frister for bekæmpelse af bjørneklo er en god rettesnor for en effektiv bekæmpelse, dog skal der altid bekæmpes i relation til forekomstens intensitet.

Handling

Mulighed for anmeldelse

Alle kan anmelde forekomster af kæmpebjørneklo til kommunen. Anmeldelsen sendes pr. e-mail til teknisk@nordfynskommune.dk og skal indeholde et kortbilag, hvor forekomsten er markeret eller en meget præcis beskrivelse af, hvor forekomsten er lokaliseret. Derudover skal der være kontaktoplysninger på anmelder.

Kommunens tilsyn

Nordfyns Kommune fører tilsyn med overholdelse af indsatsplanen.

Kommunen kan på eget initiativ eller på baggrund af henvendelser føre tilsyn på arealer med bestande af kæmpebjørneklo.

Kommunens tilsyn kan være et fysisk tilsyn på arealet eller bestå af en dronetrykning over området. Anvendelse af drone vil bl.a. ske i forbindelse med bekæmpelse på ejer eller brugers regning som dokumentation.

Påbud

Konstaterer Nordfyns Kommune, at bekæmpelse af kæmpebjørneklo ikke foretages i henhold til bestemmelserne i denne indsatsplan, kan kommunen pålægge lodsejeren at foretage bekæmpelse inden 14 dage. Påbuddet meddeles i medfør af bekendtgørelse om bekæmpelse af kæmpebjørneklo.

Kommunens bekæmpelse af bjørneklo på ejer eller brugers arealer

Kommunen har mulighed for at foretage bekæmpelse på private arealer, hvis et meddelt påbud om bekæmpelse ikke efterkommes. Bekæmpelse på ejers eller brugers regning er den håndhævelsesmulighed, som lovgivningen giver mulighed for.

Hvis Kommunen foretager bekæmpelsen, vil der bekæmpes i relation til bestemmelser i bekendtgørelse om bjørneklobekæmpelse og behovet for bekæmpelse. Det er kommunen, som vurderer sidstnævnte. Dette betyder, at en bekæmpelse af bjørneklo kan omfatte op til tre gange bekæmpelse i området, såfremt lodsejer ikke på noget tidspunkt i sæsonen selv foretager en effektiv bekæmpelse inden tidsfristerne i denne indsatsplan

Der opkræves følgende omkostning pr. bekæmpelse:

Den konkrete omkostning, som entreprenør fakturerer for bekæmpelsen i det konkrete område, idet entreprenørens prissætning anses at udgøre dokumentation for evt. overskridelse af statens takst. Hvis der er tale om vandløbsstrækninger eller områder med flere lodsejere, faktureres hver lodsejer i forhold til andelen af den samlede vandløbsstrækning/område, som bekæmpes.

For tilsyn og administrativ sagsbehandling, herunder også fakturering hos lodsejer, opkræves 2 timer pr. bekæmpelse. Timeprisen er statens takst i relation til Miljøtilsynsbekendtgørelsen. I 2019 er timeprisen 328,62¹ kr.

Administrative bestemmelser

Klage over indsatsplanen

Indsatsplanen kan påklages til Miljøstyrelsen, hvad angår indsatsplanens overensstemmelse med Bekendtgørelse om bekæmpelse af Kæmpebjørneklo.

¹ Bekendtgørelse nr. 1476 af 12. december 2017 om miljøtilsyn.

Klagen skal indgives senest 4 uger efter indsatsplanens offentliggørelse. Klagen sendes til Nordfyns Kommune på teknisk@nordfynskommune.dk eller via www.borger.dk. Kommunen videresender klagen og kommunens bemærkninger til klagen til Miljøstyrelsen.

Klage over kommunens afgørelser

Kommunens påbud om bekæmpelse af kæmpebjørneklo kan påklages til Miljøstyrelsen. Klagevejledningen vil fremgå af den konkrete afgørelse. En klage vil ikke have opsættende virkning på påbuddet.

Anbefalede metoder

Generelt bør Kæmpebjørneklo bekæmpes tidligt på sæsonen, inden den sætter frø. Ofte vil det være nødvendigt at følge op med mere bekæmpelse senere på sæsonen. Indsatsen kan godt strække sig over flere år, da der kan gemme sig en stor frøpulje i jorden. Det er derfor vigtigt at være vedholdende i sin bekæmpelse.

Der er flere forskellige metoder til bekæmpelse alt efter typen af areal, bestandens størrelse og tidspunktet for bekæmpelse. Man skal altid være meget opmærksom på risikoen for at få saft på huden, når man foretager bekæmpelse.

Anbefalede bekæmpelsesmetode

Det skal tilstræbes, at der foretages bekæmpelse uden brug af sprøjtemidler

Bekæmpelsesmetoden skal afvejes ift. forekomsten af bjørneklo i områder, tilgængeligheden til området/i området og jordbundens beskaffenhed.

Bekæmpelse kan dog ske med pesticider i områder med kraftig forekomst af bjørneklo. Sprøjtemidler tillades for at understøtte at en reel bekæmpelse foretages, da opgaven kan være stor i områder med kraftig forekomst. Anvendelse af sprøjtemidler skal ske ved at pletsprøjte direkte på den enkelte bjørnekloplante.

Der må ikke benyttes sprøjtemidler på beskyttet natur uden dispensation fra Naturbeskyttelsesloven. Ved bekæmpelse langs med vandløb og søer må sprøjtemidler ikke kunne komme i vandet. Visse sprøjtemidler har afstandskrav til vandmiljø. Læs altid omhyggeligt produktets datablad.

Hvis der er en spredt forekomst eller en forekomst, som muliggør andre bekæmpelsesmetoder, f.eks. slåning og rodstikning, under hensyn til proportionalitetsprincippet, skal disse metoder anvendes.

Kort om bekæmpelsesmetoder

Rodstikning

Den mest effektive, men også mest krævende metode, er at rodstikke planterne. Rodstikning sker ved at skære roden over med en skarpsleben spade i et skråt snit ca. 10-15 cm under jordoverfladen. Det er vigtigt at skære roden helt over, så planten ikke skyder igen. Metoden er mest egnet til enkeltplanter eller små bestande.

Slåning

Man kan også slå arealer med kæmpebjørneklo. Arealerne kan enten slås med le (eller planterne kan skæres over med skuffejern), hvis det er mellemstore bestande eller maskinelt, hvis det er store bestande. Vær særlig opmærksom på plantesaft ved slåning med buskrydder.

Græsning

Kæmpebjørneklo kan også bekæmpes ved græsning. Får og flere arter af kvæg æder villigt af kæmpebjørneklo og forhindrer, at planten sætter frø. Metoden kan eventuelt anvendes som opfølgende indsats efter en indledende slåning. Græsning som eneste bekæmpelsesmetode kan forventes at tage 10-15 år.

Skærmarkapning

Metoden kan anvendes, som en sidste udvej. Hvis planten har sat skærme og frø, men endnu ikke har smidt frø, kan frøspredning forhindres ved at kappe skærmene af. Skærme skal kappes lige under skærmen, hvilket får planten til at dø. Skærmene skal efterfølgende samles ind og destrueres, så frøene ikke får mulighed for at tvangsmodne og spredes.

Jordbearbejdning

Meget store bestande kan bekæmpes med gentagne jordbearbejdnings. Metoden må ikke benyttes på arealer med beskyttet natur eller andre arealer, hvor jordbearbejdning i øvrigt ikke er tilladt.

Sprøjtning

Planterne kan også bekæmpes med Round-Up. Det anbefales, at denne metode kun bruges til at bekæmpe meget store bestande. Round-Up må ikke anvendes nær vandløb og på arealer med beskyttet natur.

Sprøjtning kan være effektivt ved anvendelse først på sæsonen, dvs. før Grundlovsdag. Sprøjtning sent på sæsonen kan medføre tvangsmodning af frø.

Yderligere information

Der findes mere udførlig information på kommunens hjemmeside. Her findes der også information om arter, der kan forveksles med kæmpebjørneklo og som ikke skal bekæmpes, for eksempel almindelig bjørneklo, strand-kvan mv.